

KA-204

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October / November – 2017

Sanskrit : Paper-CC-506

(१) संज्ञाप्रकरणम् अने कारकप्रकरणम्

(२) भाषाविज्ञान

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचेना सूत्रो सभज्ञवो : (गमे ते त्रश) १४
(१) हलन्त्यम् ।
(२) उपदेशेऽजनुनासिक इत् ।
(३) ऊकालोऽञ्झस्वदीर्घप्लुतः ।
(४) साधकतमं करणम् ।
(५) येनाङ्गविकारः ।
(६) स्पृहेरीप्सितः ।
- २ यतुर्था विभक्तिना उपयोगो उदाहरश सधित सभज्ञवो. १४
अथवा
- २ शब्द नोध लभो : (गमे ते चार) १४
(१) शिवसूत्राणि । (५) उपदेशः ।
(२) अपवर्ग । (६) उदात्त-अनुदात्त ।
(३) मुनित्रयम् । (७) प्रत्याहार ।
(४) कारकम् । (८) संप्रदानम् ।

- ૩ ધ્વનિપરિવર્તનનાં કારણો અને પ્રકારો સદષ્ટાંત સમજાવો. ૧૪
- અથવા**
- ૩ ભાષાવિજ્ઞાનનાં અંગો વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) ભાષાવિજ્ઞાનની અધ્યયન પદ્ધતિઓ
- (૨) સ્વરભાર
- (૩) સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્વ
- (૪) ભાષા અને બોલી વચ્ચેનો ભેદ
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪
- (૧) ભટ્ટોજિ દીક્ષિતે કયા ગ્રંથની રચના કરી છે ?
- (૨) સંજ્ઞાપ્રકરણનો મંગલશ્લોક જણાવો.
- (૩) વ્યાકરણ એટલે શું ?
- (૪) કઈ સંજ્ઞા વાપરવાથી સ્વર અને વ્યંજનનો બોધ થાય છે ?
- (૫) સમાહાર: સ્વરિત: સૂત્રનો અર્થ સમજાવો.
- (૬) કંઠ્ય સ્થાનેથી કયા વર્ણો ઉચ્ચારાય છે ?
- (૭) નમ: સ્વસ્તિસ્વાહાસ્વધાડલંવષ્ટનાં યોગમાં કઈ વિભક્તિનો પ્રયોગ થાય છે ?
- (૮) વર્ણાગમ એટલે શું ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (૯) ભાષાનું લક્ષણ આપો.
- (૧૦) સંસ્કૃત ભાષામાંથી કઈ-કઈ ભાષાઓ ઉતરી આવી છે ?
- (૧૧) અષ્ટાધ્યાયીનાં સૂત્રોને કેટલા પ્રકારમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે ?
કયા-કયા ?
- (૧૨) તુલનાત્મક પદ્ધતિની શી વિશેષતા છે ?